Examenul national de bacalaureat 2021 Proba E. d)

Chimie organică

Testul 4

• Toate subjectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Subjectul A.

Itemii de la 1 la 10 se referă la compusi organici ale căror formule de structură, notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos:

(A)
$$O_2N$$
 O_2 O_2N O_2 O_2N O_2 O_3 O_4 O_4 O_5 O_5 O_6 O_7 O_8 O_8

Pentru fiecare item, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Sunt compuși organici cu funcțiuni:

a. (A), (C) și (E); **c.** (B), (C) și (D); **b.** (A), (C) si (F); **d.** (B), (C) si (F). 2. Compusul care are în moleculă patru grupe funcționale, este:

a. (A); **c.** (C); **b.** (E): **d.** (F).

3. Prezintă catenă aciclică ramificată:

a. (B) și (C); **c.** (D) și (E); **b.** (B) si (D); **d.** (D) și (F).

4. Se utilizează la fabricarea dinamitei:

a. (C); **c.** (E); **b.** (D): **d.** (F).

5. Dintre hidrocarburi:

a. (D) are cel mai mare punct de fierbere; c. (B) se transformă în (E) printr-o reacție de substituție; **b.** (B) are cel mai mic punct de fierbere; **d.** (B) se transformă în (E) printr-o reactie de transpozitie.

6. Compușii care au în moleculă numai atomi de carbon primar și secundar, sunt:

a. (A) si (E): **c.** (B) si (F): **b.** (B) si (D); **d.** (C) si (D).

7. Se utilizează în constructii, ca alternativă pentru tevile metalice, în special din cupru, un polimer obtinut din:

a. (B): **c.** (D); **b.** (C); **d.** (E).

8. Compusul (A):

a. are formula brută C₂HNO₂; c. are în moleculă numai atomi de carbon tertiar; **b.** are în moleculă trei legături σ_{CH} ; d. este un compus aromatic trisubstituit.

9. Au raportul masic H: C = 1:5, compusii:

a. (A), (C) si (E); **c.** (B), (D) si (E); **b.** (A), (B) si (C); **d.** (C), (D) și (F).

10. În 2 mol de compus (F) sunt:

a. 6 g de carbon; **c.** 42 g de azot; **b.** 10 g de hidrogen; d. 144 g de oxigen.

30 de puncte

Subjectul B.

Citiți următoarele enunțuri. Dacă apreciați că enunțul este adevărat scrieți, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului și litera A. Dacă apreciați că enunţul este fals scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. Alcanii solizi au densitatea mai mare decât a apei.
- 2. Etena și propena au aceeași formulă brută.
- 3. Dehidrohalogenarea 2-bromobutanului este o reactie de eliminare.
- 4. Aminoacidul fără activitate optică rezultat la hidroliza totală a seril-valil-glicinei este valina.
- 5. Grăsimile sunt solubile în solventi polari.

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (25 de puncte)

Subjectul C.

- 1. Prelucrarea petrochimică a diferitelor fracții petroliere presupune și reacții de cracare a alcanilor. Scrieți ecuațiile reacțiilor de cracare a *n*-butanului. 4 puncte
- 2. Într-un reactor de cracare a *n*-butanului s-au obținut 1000 m³ de amestec gazos. S-au format 250 m³ de propenă si 200 m³ de etenă, alături de metan, etan si de *n*-butan netransformat. Toate volumele sunt măsurate în conditii normale de temperatură si de presiune. Calculati volumul de n-butan introdus în reactor, exprimat în metri cubi, măsurat în conditii normale de temperatură si de presiune. 4 puncte
- 3. Prezentați un argument care să justifice faptul că *n*-pentanul formează un amestec omogen cu *n*-heptanul. 1 punct
- 4. Scrieti ecuatiile reactiilor din schema de transformări:

$$CaC_2 + H_2O \rightarrow a\uparrow + b$$

 $\mathbf{a} + \mathbf{H}_2 \xrightarrow{\operatorname{Pd/Pb}^{2+}} \mathbf{d}$ 4 puncte 2 puncte

5. Scrieți formula de structură a 3-etil-2,4-dimetil-2-hexenei.

Subjectul D.

- 1. La clorurarea catalitică a benzenului s-a format un compus clorurat (A) cu raportul masic C: H = 24:1. Determinati formula moleculară a compusului clorurat (A). 3 puncte
- 2. a. Scrieți ecuația reacției de nitrare a naftalinei cu amestec sulfonitric, pentru obținerea mononitroderivatului. Utilizați formule de structură pentru compușii organici.
- b. Se nitrează 256 kg de naftalină pentru obținerea mononitroderivatului. Calculați masa de mononitroderivat, exprimată în kilograme, care se obține la un randament al reacției de 90%. 6 puncte
- 3. Notati o utilizare a naftalinei.

1 punct

SUBIECTUL al III-lea (25 de puncte)

Subjectul E.

1. Alcoolii grași polietoxilați sunt detergenți biodegradabili. Un astfel de detergent are formula de structură: $CH_3 - (CH_2)_n - CH_2 - O - (CH_2 - CH_2 - O)_{n-6} - H.$

Determinați numărul atomilor de carbon din molecula detergentului, știind că 0,75 mol de detergent conțin 132 g de oxigen. 3 puncte

2. Scrieti ecuatia reactiei de ardere a metanolului.

2 puncte

- 3. O probă de metanol s-a supus arderii. Stiind că s-au consumat 336 L de aer, cu 20% oxigen, procentaj volumetric, măsurati în condiții normale de temperatură si de presiune, determinati masa de metanol care s-a 3 puncte consumat în reactia de ardere, exprimată în grame.
- 4. Notați două efecte produse de consumul de etanol asupra organismului uman, având în vedere acțiunea biologică a acestuia. 2 puncte
- 5. a. Scrieți ecuația reacției dintre acidul acetic și hidroxidul de sodiu.

b. Calculati masa de hidroxid de sodiu, exprimată în grame, necesară stoechiometric reactiei cu acidul acetic din 200 g de oțet, știind că acesta conține 9% acid acetic, procentaj masic. 5 puncte

Subjectul F.

- 1. a. Scrieți formula de structură a acidului glutamic.
 - b. Notați denumirea științifică (I.U.P.A.C.) a acidului glutamic.
 - c. Notati două proprietăti fizice ale aminoacizilor, în conditii standard.

5 puncte

- 2. a. Scrieți ecuația reacției dintre glucoză și reactivul Fehling. Utilizați formule de structură pentru compușii organici.
- b. Calculați masa de precipitat, exprimată în grame, formată la tratarea a 18 g de glucoză cu reactiv Fehling, în 4 puncte
- 3. Prin introducerea a 5 mL din soluția unui izomer al acidului lactic într-un polarimetru, se măsoară o rotație a planului luminii polarizate, $\alpha = +40^{\circ}$. Precizați care enantiomer se află în polarimetru. 1 punct

Mase atomice: H- 1; C- 12; N- 14; O- 16; Na- 23; Cu- 64. Volumul molar (condiții normale): V = 22,4 L·mol⁻¹.